

ЗАБЕСПЯЧЭННЯ БЯСПЕКІ ЯЕ ДЗЯРЖАЎ-ЧЛЕНАЎ Ў ЦЭЛЫМ»

гуманітарнай сферы, але і ваенна-палітычную абстаноўку на паўднёвым флангу АДКБ, сітуацыю ў Афганістане. «Яны, натуральна, абмяркоўвалі гэтыя пытанні. Але гэта трэнд і трэк нашай арганізацыі», — заўважыў беларускі лідар. Ён расказаў, што падчас сваіх шматлікіх сустрэч з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным яны надавалі першачарговае значэнне пытанням ваенным і бяспекі. Па словах Аляксандра Лукашэнкі, гэта таксама ўклад у работу АДКБ. Беларускі лідар адзначыў добры прагрэс па супрацоўніцтве Прэзідэнтаў Таджыкістана і Кыргызстана на іх агульнай граніцы. «Гэта таксама пытанні нашай бяспекі і пытанні, якія ўваходзяць у паўнамоцтвы АДКБ», — сказаў ён.

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што падчас пасяджэння ў вузкім складзе былі закрануты пытанні ўрэгулявання канфліктаў на паўднёвым Каўказе, пытанні Азербайджана і Арменіі, ролі Расіі як цэнтральнага звяна АДКБ у рэгуляванні армяна-азербайджанскага канфлікту. Па словах кіраўніка дзяржавы, гэта таксама ўклад у работу Арганізацыі Дагавора калектыўнай бяспекі.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ўсе члены АДКБ таксама прымуць удзел у выніковым пасяджэнні ЕАЭС-СНД, на якое сваіх калег запрасіў Уладзімір Пуцін. Пасяджэнне пройдзе ў снежні ў Санкт-Пецярбургу. І там працягнецца дыялог, які пачаўся ў Мінску.

«Наша работа ў АДКБ не пачалася і не скончылася тут, у Мінску. Гэта вялізны спектр праблем, які разглядаўся на працягу года. А сёння, сустрэўшыся, далі ацэнкі і падвялі вынікі гэтага года», — падсумаваў беларускі лідар.

Усімі членамі Савета калектыўнай бяспекі адзначалася, што бягучая міжнародная сітуацыя характарызуецца высокай ступенню канфрантацыі і паларызаванасці, патрабуе далейшай кансалідацыі і намаганняў членаў арганізацыі як важнага фактару забеспячэння бяспекі на еўразійскай рэгіёне.

«Мы таксама не будзем гэта ўтойваць, абмяркоўвалі сітуацыю на Каўказе і некаторыя незадаволенасці аднаго з членаў Савета калектыўнай бяспекі (маецца на ўвазе адмова Арменіі ўдзельнічаць у саміце. — «Зв.»). Мы прыйшлі да адзінай высновы, што праблемныя пытанні заўсёды былі і будуць. І калі мы намераны іх вырашаць, іх трэба вырашаць за сталом перагавораў, а не рабіць дэмаршаў без пэўных прычын», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. Паводле слоў Прэзідэнта, ёсць надзея на тое, што дэлегацыя Арменіі прыме ўдзел у наступных мерапрыемствах — пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета і нефармальным саміце СНД.

У сувязі з пераходам старшынства да Казахстана ён пажадаў Прэзідэнту гэтай краіны Касыму-Жамарту Такаеву паспехаў у дзейнасці і працягу тых доўгатэрміновых пытанняў, якія былі намечаны на мінскім саміце.

Прыярытэтныя кірункі старшынства Казахстана

Па традыцыі, на пасяджэнні ў пашыраным складзе выступае і кіраўнік дзяржавы, да якой пераходзіць старшынства ў АДКБ. З 1 студзеня 2024 года старшынстваваць будзе Казахстан. Прэзідэнт гэтай краіны Касым-Жамарт Такаеў вызначыў

прыярытэтныя кірункі, на якіх неабходна сфакусіраваць дзейнасць АДКБ у 2024 годзе.

Першы прыярытэтны кірунак — супрацоўніцтва АДКБ з зацікаўленымі краінамі і міжнароднымі арганізацыямі ў сферы бяспекі, у тым ліку ААН і яе структурамі, далейшае паглыбленне супрацоўніцтва з СНД і ШАС.

Другім важным кірункам Прэзідэнт Казахстана адзначыў узамадзеянне па пытаннях ваеннага супрацоўніцтва. На яго думку, нарматыўна-прававая база па пытаннях забеспячэння апэратыўнага разгортвання Калектыўных сіл АДКБ мае патрэбу ў дапрацоўцы. «Гэта датычыцца бесперашкоднага і беспасадачнага транзіту кантынгентнаў, палётаў ваеннай авіяцыі і іншых аспектаў, — удакладніў Касым-Жамарт Такаеў. — Таксама трэба працягнуць развіццё сістэмы падрыхтоўкі ваенных кадраў і ваенна-навуковага патэнцыялу дзяржаў — членаў АДКБ. Асаблівы акцэнт прапануецца зрабіць на раскрыцці міратворчага патэнцыялу Арганізацыі».

У якасці трэцяга прыярытэтнага кірунку будучы Старшыня Савета калектыўнай бяспекі назваў развіццё супрацоўніцтва па супрацьдзеянні міжнароднаму тэрарызму і экстрэмізму. Прэзідэнт Казахстана падкрэсліў, што пільная ўвага будзе ўдзяляцца антытэрарыстычнаму складніку сістэмы калектыўнай бяспекі. Па яго меркаванні, трэба працягнуць сумесную работу, каб не дапускаць выезду грамадзян, якія плануюць далучыцца да тэрарыстычных груп. Таксама, па словах Прэзідэнта Казахстана, важна задзейнічаць механізм па вышуку, затрыманні і экстрадыцыі асоб, якія маюць дачыненне да тэрарызму і экстрэмізму. Прапануецца актывізаваць дзейнасць Рабочай групы экспертаў па пытаннях барацьбы з тэрарызмам і тэрарызмам пры Камітэце сакратароў саветаў бяспекі АДКБ.

Касым-Жамарт Такаеў лічыць, што АДКБ таксама павінна процідейнічаць незаконнаму абароту наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, незаконнаму абароту зброі і арганізаванай транснацыянальнай злачыннасці, паглыбляць супрацоўніцтва ў сферы прадукцыйнага і ліквідацыі наступстваў надзвычайных сітуацый, процідзейняць злачынствам у сферы інфармацыйных тэхналогій.

Абзначаныя прыярытэты старшынства Казахстана будуць накіраваны дзяржавам — членам АДКБ у найбліжэйшы час. Казахстанскі лідар выказаў упэўненасць, што сумеснымі намаганнямі дзяржаў — членаў АДКБ будзе працягнута комплексная работа па ўмацаванні і далейшым развіцці сістэмы калектыўнай бяспекі.

Касым-Жамарт Такаеў адзначыў, што цяперашняя сесія АДКБ праходзіць у вельмі складаных умовах дэградацыі міжнароднай абстаноўкі, якая імкліва нарастае. «На еўразійскім кантыненте і па перыметры зоны адказнасці АДКБ складваецца напружаная сітуацыя, — канстатаваў ён. — Асабліваю заклапочанасць выклікае эскаляцыя канфлікту на Блізкім Усходзе. Гэтая сітуацыя прыводзіць да гібелі вялікай колькасці бязвінных людзей, у тым ліку дзяцей, з чым немагчыма змірыцца. Канфлікт на Блізкім Усходзе раскруціў спіраль фактычна глабальнага па сваіх маштабах інфармацыйна-ідэалагічнага супрацьста-

яння. Падзеі вакол сектара Газа падзялілі сусветную супольнасць, як мінімум, на два лагеры». Прэзідэнт Казахстана заклікаў спыніць, пакуль пажар вайны не апаліў усе краіны і кантыненты.

Па яго словах, сёння рыторыка Арганізацыі павінна быць жорсткай, але вельмі карэктнай, пры гэтым неабходна ўлічваць уласную годнасць дзяржаў — удзельніц АДКБ і іх аб'яднаны ваенна-палітычны патэнцыял. «АДКБ, з'яўляючыся аўтарытэтнай ваенна-палітычнай арганізацыяй, прадэманстравала свае поспехі, аднак наперадзе стаяць новыя задачы», — рэзюмаваў будучы Старшыня Савета калектыўнай бяспекі АДКБ і звярнуў увагу на тое, што на працягу года была праведзена вялікая работа па развіцці патэнцыялу Арганізацыі і павышэнні эфектыўнасці механізмаў супрацьдзеяння выклікам і пагрозам.

АДКБ уступіла ў новы этап свайго развіцця

Па выніках саміту прэзідэнты дзяржаў — членаў АДКБ падпісалі пакет дакументаў, якія будуць вызначаць асноўныя напрамкі дзейнасці арганізацыі. Усяго на разгляд кіраўнікоў дзяржаў вынесена 15 дакументаў. «Усе пытанні разгледжаны і адобраны ў ходзе пасяджэнняў статутных органаў АДКБ і гатовы да падпісання», — сказаў генеральны сакратар АДКБ Імангалі Тасмагамбетаў. Падпісаны вельмі важны дакумент — дэкларацыя Савета калектыўнай бяспекі АДКБ, закліканая падкрэсліць асноўныя прынцыпы дзейнасці Арганізацыі. У новай рэдакцыі Праекта Рашэння Савета калектыўнай бяспекі АДКБ зацверджана палажэнне аб парадку рэагавання Арганізацыі на крызісныя сітуацыі і аб парадку прыняцця і рэалізацыі калектыўных рашэнняў на прымяненне сіл і сродкаў сістэмы калектыўнай бяспекі АДКБ. Яшчэ адным рашэннем СКБ зацверджана палажэнне аб аб'яднаным прэс-цэнтры АДКБ.

Падпісаны рашэнні па шэрагу кадравых пытанняў. Так, на пасадку начальніка Аб'яднанага штаба АДКБ назначаны прадстаўнік Расіі генерал-палкоўнік Андрэй Сердзюкоў. Таксама прынята рашэнне аб размеркаванні квотных пасадаў у Арганізацыі на наступны трохгадовы перыяд.

Па даручэнні Старшыні Савета калектыўнай бяспекі Аляксандра

Лукашэнкі генеральны сакратар АДКБ Імангалі Тасмагамбетаў сустрэўся з журналістамі і падвёў вынікі саміту. Прадстаўнікі СМІ скарысталіся магчымасцю задаць генсеку свае пытанні. Не абышлося без вострых пытанняў. Журналісты пацікавіліся, ці азначае адсутнасць на саміце дэлегацыі Арменіі выхад гэтай краіны з АДКБ. «Размовы аб тым, што Рэспубліка Арменія выходзіць са складу АДКБ, у цяперашні час не ідзе. Работа армянскага боку ў арганізацыі працягваецца. Шматбаковыя кантакты ў рамках АДКБ праходзяць у рабочым рэжыме», — сказаў Імангалі Тасмагамбетаў. У найбліжэйшы час ён асабіста наведае Ерэван і перадаць армянскім калегам усе рашэнні, прынятыя на саміце ў Мінску. Да гэтага міністр замежных спраў Беларусі Сяргей Алейнік адзначыў, што ўсе рашэнні, прынятыя ў Мінску, легітымныя, нягледзячы на адсутнасць армянскага боку.

Генсек АДКБ расказаў, што члены Савета калектыўнай бяспекі станюча ацанілі старшынства Беларусі ў арганізацыі, далі высокую ацэнку. Па яго словах, Мінск заняў вельмі адкрытую пазіцыю і Арганізацыі сёлета ўдалося зрабіць вельмі многае. «Год быў складаны. Трэба канстатаваць, што Арганізацыі прыйшлося дзейнічаць ва ўмовах разбурэння міжнароднай архітэктуры. Таму мы найперш звярнулі ўвагу на ўдасканаленне структуры, абсталявання і падрыхтоўкі органаў кіравання фарміраваннямі сістэмы калектыўнай бяспекі з мэтай іх падрыхтоўкі і гатоўнасці прымянення па прызначэнні», — сказаў Імангалі Тасмагамбетаў. Па яго словах, гэта вялікая работа. Далейшае развіццё атрымалі і механізмы па супрацьдзеянні нелегальнай міграцыі, незаконным абароце наркатыкаў і транснацыянальнай злачыннасці. Таксама вялікая работа праведзена па ўдасканаленні аналітычнага складніка дзейнасці АДКБ, праведзена буйная міжнародная канферэнцыя на тэму бяспекі на еўразійскай прасторы.

Пасля пытанняў пра вынікі — пытанні пра перспектывы на наступны год. «Наша арганізацыя ўступіла ў новы этап свайго развіцця. З улікам складанай геапалітычнай абстаноўкі ў свеце запатрабаванасць і функцыянал АДКБ расце. Рэагуючы на новыя выклікі і пагрозы, арганізацыя мадэрнізуецца і ўдасканальваецца», — пад-

крэсліў Імангалі Тасмагамбетаў. Ён адзначыў, што калектыўнымі сіламі АДКБ праводзяцца шматлікія вучэнні ў розных краінах. І гэта практыка будзе працягвацца. «АДКБ — рэгіянальная арганізацыя, але мы з'яўляемся часткай глабальнай бяспекі. Мы знаходзімся ў цесным кантакце з ААН, з іншымі структурамі. Мы ў цэлым лічым, што міратворчы патэнцыял АДКБ у далейшым будзе вельмі запатрабаваны», — падкрэсліў Імангалі Тасмагамбетаў.

Журналісты пацікавіліся пазіцыяй АДКБ на канонт канфлікту на Блізкім Усходзе. Па словах генсека АДКБ, кіраўнікі дзяржаў абмяняліся меркаваннямі па ізраільска-палесцінскім супрацьстаянні, хоць яго і не было ў парадку дня. Імангалі Тасмагамбетаў заўважыў, што рэгіён Блізкага Усходу заўсёды вызначаўся павышанай канфліктнасцю. «Цяперашні этап супрацьстаяння практычна перакрывае ўвесь папярэдні досвед. Сапраўды, беспрэцэдэнтны гвалт, тысячы ахвяр, сярод якіх жанчыны і дзеці, не можа быць апраўданы ні палітычнымі, ні ідэалагічнымі інтарэсамі. Таму АДКБ адназначна выступае за спыненне агню ў зоне канфлікту і пачатак мірнага ўрэгулявання», — заявіў Імангалі Тасмагамбетаў.

Не засталіся без увагі і спрэчныя пытанні на граніцы Таджыкістана і Кыргызстана. Генсек АДКБ расказаў, што на працягу года Арганізацыя сур'ёзна займалася гэтым пытаннем. «Важным пазітыўным фактарам для ўсяго рэгіёна ў цэлым з'яўляецца адчувальны прагрэс ва ўрэгуляванні пагранічных пытанняў паміж Рэспублікай Кыргызстан і Таджыксай Рэспублікай. Лідары дзвюх дзяржаў заявілі аб безальтэрнатыўнасці палітыка-дыпламатычнага метаду ў вырашэнні гэтага пытання, у адпаведнасці з якім створаны ўрадавыя камісіі. Яны на рэгулярнай аснове сустракаюцца і вырашаюць праблемы спрэчных участкаў граніцы, — сказаў Імангалі Тасмагамбетаў. — Думаю, у найбліжэйшы час мы станем сведкамі вельмі добрага руху па гэтым пытанні». Кіраўнікі дзяржаў таксама ўзнімалі гэта пытанне і адзначалі прагрэс у вырашэнні гэтай праблемы.

«Выказана ўпэўненасць, што гэта праблема будзе ў найбліжэйшы час вырашана», — дадаў Імангалі Тасмагамбетаў.

Валерыя СЦЯЦКО, Вераніка КАНЮТА.

У тэму

Прыярытэт — салідарнасць і супрацоўніцтва

«У такі няпросты час, калі сапраўды напружаная геапалітычная абстаноўка, роля і значнасць АДКБ, несумненна, узростае. Гэта ўжо даказана і жыццём, і практыкай. З гэтым лічацца такія наймацнейшыя арганізацыі, як ШАС, з якой наладжана цеснае ўзаемадзеянне. Гэта было адным з прыярытэтных кірункаў паляпшэння работы Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы з ШАС у ходзе старшынства беларускага боку. Што, я лічу, у нас атрымалася», — сказаў дзяржаўны сакратар Савета бяспекі Беларусі Аляксандр Вальфовіч у размове з журналістамі. У пацвярджэнне сваіх слоў ён згадаў правядзенне ў Мінску сумеснай канферэнцыі, прысвечаную забеспячэнню бяспекі.

Па словах Аляксандра Вальфовіча, дэвіз старшынства Беларусі ў АДКБ «Праз салідарнасць і супрацоўніцтва да міру і бяспекі» адыграў ключавую ролю ў дзейнасці Арганізацыі ў гэтым годзе. «Толькі разам можна вырашаць праблемы, абмяркоўваючы іх на міжнародных пляцоўках, знаходзячы шляхі вырашэння, рэагуючы на сучасныя выклікі і пагрозы. Асноўная роля Арганізацыі — забяспечыць мір і бяспеку на тэрыторыі нашых краін. І тым самым

пастарацца даць магчымасць, каб да нашай Арганізацыі далучаліся іншыя краіны, як постсавецкай прасторы, так і далёкага замежжа. А такія перадумовы ёсць», — заявіў ён.

На неабходнасць захаваць салідарнасць і адзінства ўсіх членаў Арганізацыі звярнуў увагу і міністр замежных спраў Беларусі Сяргей Алейнік. Ён адзначыў, што гэта было прадэманстравана падчас сумеснага пасяджэння Савета міністраў замежных спраў, міністраў абароны і сакратароў саветаў бяспекі краін — членаў АДКБ. «Мы канстатавалі вельмі складаны геапалітычны перыяд: дэградацыю архітэктуры еўразійскай бяспекі, дэвальвацыю механізмаў кантролю над узбраеннем і раззбраенні, ачагі напружанасці па перыметры як заходніх, так і паўднёвых граніц зоны адказнасці АДКБ. Таму ў гэтых умовах на першы план выходзяць салідарнасць і супрацоўніцтва, ваенна-палітычнае, ваенна-тэхнічнае супрацоўніцтва і палітычнае адзінства краін-сяброў», — сказаў міністр. Па яго словах, беларускі бок пастаянна працуе на захаванне адзінства, шукае ўзаемапрымальныя развязкі.